

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ЦЕНТР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ**

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами анкетування здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
які навчаються за освітньо-професійною програмою
«Журналістика»

1. Загальна інформація про дослідження і респондентів

Метою анкетування було вивчення думки здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу в ОНУ імені І.І. Мечникова. Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та одним із механізмів реалізації студентоцентрованого навчання. Опитування здобувачів вищої освіти є анонімним і проводилось онлайн.

Анкетування проведено наприкінці II семестру 2020-2021 навчального року. Опитування проводилось за анкетами: «Якість освітньої програми», «Якість освіти», «Якість викладання». Бланк анкети «Якість освітньої програми» містить 9 запитань стосовно змісту освітньо-професійної програми. Бланк анкети «Якість освіти» містить 34 запитання, три з них – відкритих. Аналіз відповідей респондентів здійснювався в цілому за освітньо-професійною програмою.

2. Результати опитування за анкетною «Якість освітньої програми»

В опитуванні взяли участь 10 здобувачів вищої освіти, що складає 83,3% від загальної кількості студентів, що навчаються на першому курсі магістратури за освітньо-професійною програмою «Журналістика». Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості змісту освітньо-професійної програми представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінювання якості змісту ОПП «Журналістика» здобувачами вищої освіти (у відсотках)

№		Так (%)	Ні (%)
1	Чи реалізовується за Вашою ОП вільний вибір дисциплін?	100	-
2	Чи достатній обсяг практичної підготовки, закладений в ОП Вашої спеціальності?	70	30
3	Чи порушується, на Вашу думку, логіка викладання дисциплін ОП вашої спеціальності?	-	100
4	Чи зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу дисциплін ОП вашої спеціальності?	-	100,0
5	Чи співпали Ваші очікування щодо ОП Вашої спеціальності з її реальним змістом?	60	40

Аналіз відповідей здобувачів освіти на запитання анкети засвідчив, що всі опитані здобувачі освіти відповіли, що в процесі реалізації освітньої програми здійснюється вільний вибір навчальних дисциплін. Всі респонденти вказали на відсутність дублювання змісту навчальних дисциплін. 70% опитаних студентів задоволені обсягом практичної підготовки. На запитання щодо відповідності змісту освітньо-професійної програми їхнім очікуванням 60% респондентів дали позитивну відповідь, 40% відповіли, що очікування не співпали. На запитання «Які саме очікування не здійснились» були отримані такі відповіді:

- ♦ ОП складена добре, але я б хотіла ще більше працювати з текстами: аналізувати матеріали, книжки, наукові роботи, досліджувати стиль і постать автора (поглиблено);
- ♦ хотілося більше практичних кейсів з масових комунікацій.

Дисципліни, які здобувачі освіти пропонують додати до ОПП:

- Інтернет-журналістика, психологія (ще раз і поглиблено), можливо, дисципліну пов'язану із соціальними мережами і роботою в них.
- «Міжкультурні комунікації», «Бізнес-комунікації», «Бізнес-стратегії»;
- «Журналістська майстерність», «Міжкультурна комунікація», «Блогосфера та її вплив на суспільство»;
- можливо, щось пов'язане з інтернет-маркетингом: SMM, SEO, email. Так як наші студенти працюють не тільки в журналістиці, а й будують успішну кар'єру в маркетингу;
- більше фахових предметів;
- «Критичне мислення».

Дисципліни, які здобувачі освіти хотіли б вилучити: «Педагогіка вищої школи», «Етнологія та етнопсихологія», «Лінгвоаксіологія», «Цивільний захист і охорона праці в галузі», «Управління персоналом», дисципліни, які не стосуються комунікацій.

Пропозиції здобувачів освіти щодо змін ОПП:

- ОП зорієнтована на загальнонаукові знання у галузі, хотілося б чогось більш звуженого, можливо додати так одну спеціалізовану дисципліну чи дати таку дисципліну на вибір;
- уніфікувати систему оцінювання серед викладачів;
- збалансувати практичну і теоретичну частину;
- можливо, додати дисципліни, де потрібно проявити творчість (творчі проекти, журналістська майстерність). А так, все влаштовує. Ті знання, які ми отримуємо цілком задовольняють, вони є цінними та важливими;
- додати більше практики – написання текстів, наприклад.

За результатами опитування сформовано такі пропозиції щодо поліпшення змістового складника освітньо-професійної програми:

1. Розглянути можливість зміни співвідношення лекційних і практичних занять у бік збільшення кількості годин на семінарські і практичні заняття.
2. Розглянути доцільність запровадження пропозицій, висловлених здобувачами вищої освіти.
3. Розглянути можливість включення до переліку обов'язкових або вибіркових дисциплін, запропонованих здобувачами вищої освіти.

3. Результати опитування за анкетною «Якість освіти»

В опитуванні взяли участь 9 здобувачів вищої освіти, що складає 75,0% від загальної кількості студентів, що навчаються на першому курсі магістратури за освітньо-професійною програмою «Журналістика». Запитання анкети «Якість освіти» розподіляються за такими блоками: участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освітньої програми, якість оцінювання результатів навчання, якість викладання, організація та загальна підтримка освітньої програми.

Відповіді здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня на питання блоку «Участь у забезпеченні якості освітньої програми» засвідчили, що студенти отримують недостатню інформації про можливості і шляхи впливу на забезпечення якості освітньо-професійної програми, а також активно залучаються до цих процесів. Так, з твердженням «Здобувачі освіти мають можливість бути залученими до забезпечення якості освіти» цілком погодились 55,6% респондентів, частково – 44,4%. Вважають, що мають можливість впливати на зміст (набір дисциплін) освітньої програми, за якою навчаються,

55,6% опитаних студентів, 22,2% частково з цим погоджуються, 22,2% не погоджуються. Також 88,9% опитаних здобувачів вищої освіти згодні з тим, що мають можливість вільно обирати вибіркові навчальні дисципліни, 11,1% частково з цим згодні. З твердженням, що мають можливість оцінювати роботу викладачів цілком згодні 33,3% респондентів, 33,3% частково згодні, 33,3% не згодні. Такі результати свідчать про необхідність запровадження систематичних опитувань здобувачів вищої освіти та посилення роботи з інформування їх щодо управлінських рішень, прийнятих за результатами опитувань.

Результати анкетування за блоком запитань «Якість оцінювання результатів навчання» засвідчили, що 66,7% респондентів вважають способи і методи оцінювання результатів навчання справедливими, 22,2% опитаних студентів частково згодні з цим твердженням, 11,1% не згодні. 66,7% опитаних здобувачів зазначили, що отримують детальний відгук (зворотній зв'язок) про свою роботу, частково з цим згодні 11,1% студентів, 22,2% не згодні. 44,4% респондентів цілком згодні, що отримують цей відгук швидко, 33,3% згодні частково, 22,2% не згодні. 66,7% відмітили, що цей відгук допоміг їм прояснити ті речі, які вони не розуміли, 11,1% частково згодні з цією думкою, 22,2% не згодні. 66,7% опитаних здобувачів указали, що під час навчання загальне ставлення викладачів до них було об'єктивним і неупередженим, 33,3% респондентів з цим згодні частково.

Оцінювання блоку «Якість викладання» здійснюється з метою дослідження рівня якості викладання, видів інформаційних ресурсів, які супроводжують цей процес, а також дотримання принципів академічної доброчесності. В цілому анкетування за даним блоком показало, що 55,26% опитаних здобувачів вищої освіти вважають викладачів за своєю освітньою програмою висококваліфікованими та компетентними, 44,4% студентів частково з цим згодні. 66,7% респондентів вважають викладачів добре організованими та підготовленими до занять, 22,2% опитаних студентів частково згодні з цією думкою, 11,1% не згодні. 77,8% опитаних здобувачів освіти зазначили, що викладачі застосовують різноманітні викладацькі методики для забезпечення ефективності навчання, 22,2% частково з цим згодні.

Аналіз відповідей респондентів щодо можливості отримання консультацій викладача з навчальних питань, свідчить про високий рівень співпраці викладачів зі здобувачами вищої освіти. Так, 77,8% респондентів вказали, що мають змогу швидко контактувати з викладачами, коли виникає така необхідність, 22,2% частково з цим згодні. 66,7% респондентів зазначили, що отримують корисні настанови та вичерпні консультації, коли мені необхідно робити вибір щодо мого навчання, 33,3% частково з цим згодні. 88,9% опитаних здобувачів зазначили, що всі викладачі якісно пояснюють ключові поняття теми; частка навчального часу, відведена на самостійну роботу, була достатньою; необхідні навчальні ресурси для вивчення матеріалу є доступними; 11,1% частково згодні з цими твердженнями. Вважають, що методичне забезпечення самостійної роботи було достатнім; розклад занять був ефективним та зручним; у випадку будь-яких змін у навчальному процесі чи викладанні ефективно використовується комунікація між студентами і представниками факультету, 66,7% опитаних здобувачів, 33,3% частково з цим згодні. 55,6% опитаних здобувачів вважають, що навчання за освітньої програмою належним чином готує їх до сучасної кар'єри за обраною спеціальністю, 44,4% частково з цим згодні.

Слід зазначити, що всі опитані здобувачі вищої освіти добре поінформовані щодо порядку перескладання заліків, іспитів; процедури реагування університету на порушення академічної доброчесності. Проте, слід звернути увагу на недостатню поінформованість магістрантів щодо порядку оскарження результатів заліків, іспитів (55,6% здобувачів ознайомлені, 33,3% – частково ознайомлені, 11,1% – не ознайомлені); процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті (66,7% здобувачів ознайомлені, 22,2% – частково ознайомлені, 11,1% – не ознайомлені); слабку поінформованість щодо роботи психологічної служби університету.

Приклади відповідей студентів на запитання «Що Вам подобається в університеті?»:

- перелік дисциплін, викладачі, які є дійсно професіоналами своєї справи, яких цікаво слухати;
- методика навчання;
- академічність;
- це місце концентрації інтелігенції, дім науки та розвитку майбутнього, місце для особистого зросту та самореалізації. Там загалом гарна атмосфера. Є можливості пізнати не тільки світ, а й себе, і нарівні з професійними навичками розвинути самоконтроль та відповідальність;
- студентський контингент;
- професійний викладацький склад; наявність крос-медійної студії, де студенти-журналісти мають змогу працювати над своїми дипломними проектами та завданнями; широкий асортимент літератури в бібліотеці; допомога з боку викладачів, які швидко дають відповіді на запитання, які виникають; зустрічі з відомими людьми, які вже досягли успіху в тій чи іншій сфері та ін.

. До слабких сторін університету здобувачі вищої освіти віднесли: переважання теоретичної підготовки з деяких дисциплін.

Рекомендації за результатами анкетування

1. Посилити роботу щодо поінформованості здобувачів вищої освіти щодо
 - порядку оскарження результатів заліків, іспитів;
 - процедури врегулювання конфліктних ситуацій в університеті;
 - роботи психологічної служби університету.
2. Звернути увагу викладачів на обов'язковість доведення до відома здобувачів вищої освіти інформації щодо переліку індивідуальних самостійних завдань, форм і методів поточного, періодичного та підсумкового контролю результатів навчання та критеріїв їх оцінювання на першому занятті з навчальної дисципліни, а також їх незмінність упродовж вивчення навчальної дисципліни.
3. Розглянути можливість збільшення кількості практичних занять за рахунок перерозподілу аудиторних годин в межах окремих навчальних дисциплін.
4. Сприяти інформуванню здобувачів вищої освіти стосовно змін, що вносяться до ОП на основі результатів анкетування.

Результати опитування за анкетною «Якість викладання» доведені до відома декану факультету, а також до кожного викладача. За результатами анкетування сформовано такі рекомендації: на засіданнях кафедр звернути увагу викладачів на обов'язкове повідомлення на початку вивчення навчальної дисципліни системи та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, загальних «правил гри»,

їхнього обов'язкового дотримання упродовж вивчення навчальної дисципліни; провести на кафедрах методичні семінари з проблеми застосування в освітньому процесі інноваційних технологій навчання.

Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості реалізації освітньо-професійної програми доведені до відома декана факультету журналістики, реклами та видавничої справи, гаранта освітньої програми «Журналістика» для обговорення на засіданнях вченої ради факультету, кафедр, робочої групи з метою подальшого удосконалення та підвищення якості реалізації освітньої програми.

Керівник Центру забезпечення
якості освіти ОНУ імені І.І. Мечникова

І.П. Анненкова